

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrtletno. Za ino-
zemstvo 10 Din mesečno. Uredništvo in uprava Ljubljana, Delavski dom,
Karla Marksa trg 2, dvorišče. Čekovni račun 14577. Lastnik in izdajatelj
Alojz Kusold, Ljubljana. Odgovorni urednik Jakob Pančur, čevljar, Ljub-
ljana, Karla Marksa trg št. 2, Tiska tiskarna »Slovenija«. Za tiskarno odgo-
voren: Alojzij Höfler v Ljubljani.

Vsak obrat, vsaka vas imej dopisnika za „ENOTNOST“.

ENOTNOST

DELAVSKO-KMEČKI LIST

Delavci in kmetje vseh dežel, združite se!

Odgovor ljubljanskega in slovenskega proletariata mora biti:

PROČ Z DEMOKRATI, PROČ S KLERIKALCI,
NOČEMO NITI BELIH NITI ČRNIH TLAČITE-
LJEV, HOČEMO RDEČO SVOBODO, HOČEMO
RDEČO PEST, RDEČO OBLAST.

Volite listo DKRB, 5. peto skrinjico!

Ljubljana je prestolnica razkosane in razedinjene Slovenije in občinske volitve 2. oktobra so EMINENTNE POLITIČNE VAŽNOSTI, posebno danes, KO JE SLS STOPILA NA POT FAŠISTIČNE SDS in po-
polnoma kapitalizirala pred veselebskimi centralisti in pljunila na svojo šestletno gorovje za samostoj-
nost, oziroma avtonomijo Slovenije.

Ljubljanski proletariat, delavci in nameščenci, ne morejo iti preko tega izdajstva interesov slovenskega naroda brez obsodbe. Korošec je vstopil v klub naj-
bolj korupcijske radikalne stranke, nositeljce centralističnega režima v SHS brez poboja slo-
venskega naroda, ki blejskega kapitalističnega pakta, katerega pogodbeniki niso objavili, ni odobrili. SLS je imela večino slovenskega naroda za seboj, dokler je vodila boj proti centralizmu veselebskih buržuazije in proti njihovega eksponenta v Sloveniji fašistični SDS, SLS so podpirali tudi neklerikalni delavci in kmetje, dokler je grmela proti razpustitvi občinskih svetov, proti orjunaškim nasilstvom in proti terorju sploh. Z SLS so šli tudi mnogi mnogi delavci, ki so verovali hinavskim govorom in člankom klerikalnega aparata proti izkoristitvi delavcev in kmetov s strani kapitala. SLS SI JE PRIDOBILA VEČINO S KRINKO AVTONOMIJE, DEMOKRACIJE IN SO-
CIALIZACIJE, katere je »brnila« pred SDS.

TO KRINKO PA SO DOGODKI ZADNJIH MESECEV ODTRGALI Z OBRABA SLS.

Pribeževanje žerjav sta z radikalom Pašičem 1924. leta ustvarila strahote, poznane pod značko »PP režima«, Korošec pa je z radikalom Vukičevićem ko-
poral in v Sloveniji prekosil PP režim z uvajanjem batinjanja po orožništvu.

PP režim je razpuščal občinske svete, Vukičević-Korošec delata isto, pod PP režimom so izvajale na-
šija orjunaška toka, POD KOROŠCEM VLADAJO ŽANDARSKA PUŠKINA KOPITA, PP režim je pod-
piral kapitaliste, trboveljsko družbo etc., Korošec delata danes isto, pod PP režimom so se deložirali sta-
novanjski najemniki, POD KOROŠCEM SE JE OD-
PRAVIL STANOVANJSKI ZAKON, KI BO VRGEL VSE NEPREMOŽNE NA CESTO. Pod PP režimom so komisarji proti volji ljudstva na magistratu de-
mokratije, POD KOROŠCEM KOMISARIJO KLE-
RIKALCI. Pod PP režimom so reducirali tisoče ru-
darjev in kovinarjev, POD KOROŠCEM SO LETELI NA CESTO TISOČI ŽELEZNIČARJEV, KATERIM GROZI NOVO GORJE — KOMERCIALIZACIJA.

PRITISKALA JE SLOVENSKI NAROD K TLOM BELA PEST PP REŽIMA, PRITISKALA GA JE TUDI IN NE MANJ ČRNA PEST KOROŠCA.

Komercializacija železnice. Zakaj socialni patriotje ne morejo sodelovati z dekalisti?

V »Del. politiki« z dne 24. septembra se je ubogi pa-
triot razjokal nad dekalisti, kakor Kristus nad Jeru-
zalemom: V nedeljo, 18. t. m. je bila sklicala »Zveza žele-
zničarjev Jugoslavije« skupno konferenco vseh delav-
skih polit. strank in grupacij, strokovnih in gosp. or-
ganizacij. Strokovne komisije in Delavske zbornice, da bi
veš organizirani proletariati Slovenije pomagali buržu-
zi komercializirati državne železnice. Ubogi patriot je
gledal na to vabilo »dvomljivo«, zakaj, zavedal se je, »da
je misel te konference sicer lepa in poskus, solidarno in
skupno, kljub razdeljenemu naziranju političnih grupa-
cij, nastopiti v tem trenutku, ko se pripravljajo nov nava-
la na železničarje in s tem na vse delavce, zelo hvale-
vreden«. Toda kaj se hoče, ko pa je bilo zanj jasno, »da
je nemogoče delati za korist proletariata z ljudmi, ki
stoje na vodstvu dekalistov, ker je njih ideologija nepro-
letarska...«

In res, ubogi patriot ima prav! Dokazalo je to na
prejšnjem način tojnitvo »Zveze železničarjev Jugosla-
vije« z novo konferenco, ki jo je sklicalo teden pozneje,
t. j. minulo nedeljo, v dvorani ljubljanskega magistrata.
Citajte samo zgoraj navedeni članek našega patriota
in buržuazija poročila o drugi konferenci in videli bode-
te, kakšna razburjenja, »neproletarska« in nestvarna je bila
konferenca 18. t. m. pri Lloydju in kako lepa in mirna ona
na magistratu. V mestnem magistratu, kjer ni bilo za-
stopnikov dekalistov, kjer pa je bil navzoč gospod Pless,
tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, je vladalo
popolno soglasje. Vse meščanske časopise je simpatično
izražalo o tej konferenci. Tudi resolucija za komerciali-
zacijo je bila sprejeta popolnoma soglasno.

Kolosalna stvar!
O, ti nesrečni dekalisti, z njimi se res ne da skupno
delati! To so notorični razgrajali, notorični razbijalci, oni
nimajo dobre volje za »delo«, oni hočejo z glavo skoz
zid in hočejo se poslabšati gmotno stanje delavskega raz-
reda, da bi nezadovoljnost in obup narasla do skraj-
nosti, tako da bi delavstvo moralo revoluirati, da bi mo-
rala teči v potokih kri itd., ker temeljno načelo njihove
politike je: »što gore, tim bolje«.

To hočejo danes dopovedati socialni patriotje delav-
stvu v Sloveniji.

Toda, če se ozremo nazaj v zgodovino razvoja de-
lavskega gibanja zadnjih let v Sloveniji, potem vidimo,
da ta mižerna taktika socialističnih voditeljev ni od
včeraj. V vsem tem pojavnem času prihajajo kristanovci
s temi hinavskimi jeremijadami vedno tedaj na dan, ka-
dar jih ni postavimo pred načelna vprašanja socializma,
kadar jih prisilimo, da morejo reči A ali pa B, ker ni nič
družega.

Na konferenci pri Lloydju smo postavili z resno raz-
pravo socialiste pred vprašanje: ali vsrajna, energična
in dosledna obramba izmozganih železničarjev ali pa
pomagati buržuaziji izvrševati konsolidacijo kapitalizma,
spečialno na polju prometa, na račun železničarjev? Tu
ni nič po sredi. Socialisti morajo tu odgovoriti in se iz-
reči za prvo ali za drugo. Z železničarji za železni-
čarje, ali pa z gospodom generalom za buržuazijo in ni-
litarizem? Nobena druga pot ni tu mogoča!

Spomnite se, sodrugi, da smo bili postavili mi soci-
alistom že 1919. leta dobro vprašanje: ali z delavstvom
za njegovo cilje, zlasti za energično obrambo vseh nje-
govih po volni pridobitnih pravic — ali pa sodelovanje
z buržuazijo, da ji pomagamo na konja, da nas bo tem
lažje tlačila? In kakor nismo videli takrat ne delavstva,
ne njegovih ciljev, ne njegovih skibi in so samo vpili:
»Naša mlada država je v nevarnosti, ji hočejo z glavo
skoz zid, ji hočejo podreti našo državo, z vami se ne
da delati.« tako vpijejo tudi danes: »Železnice so v
neredu, na železnicih je kaos, železnice so pasivne« in
ne vidijo ne redukcij, ne znižanja plač, ne lačnih želez-
ničarjev.

Nad vse interesantna v tem oziru je škandalozna
resolucija, ki so jo sprejeli patriotje v nedeljo na ljub-

Pod PP režimom so umirali od gladi brezposelni,
POD KOROŠCEM UMIRAJO NAPREJ IN SE SAMI
UBIJAJO, milijone od delavstva zbranih brezposel-
nih podpora se da mestom kot posojila.

In te dve sestri, SDS in SLS, ki sta si za las po-
dobni, ključata dnevne delavce in nameščence na pomoč.
Delavci in nameščenci naj jima pomagajo v me-
sojebnem prepiru, katere pest naj jih tlačiti in ubija:
bela-demokratska, ali črna-klerikalna?

Odgovor ljubljanskega in slovenskega proleta-
riata mora biti:

PROČ Z DEMOKRATI, PROČ S KLERIKALCI,
NOČEMO NITI BELIH NITI ČRNIH TLAČITE-
LJEV, HOČEMO RDEČO SVOBODO, HOČEMO
RDEČO PEST, RDEČO OBLAST.

Tak mora biti proletarski odgovor starim cen-
tralistom in nasilnikom demokratom, tak mora biti
odgovor novopečenim slugam veselebskih centralistov
klerikalcev.

STANOVANJSKE NAJEMNIKE ne bo ščitila
demokratska niti klerikalna gospoda, ki jim je nato-
žila visoke stanarine celo v mestnih hišah in ki od-
pravlja stanovanjski zakon.

DRAGINJE ne bo odpravila bela in črna gos-
poda, kjer odločujejo trgovci, mesarji, peki itd.

NOVA STANOVANJSKA gradnja bela in črna gos-
poda je za bogate, ki bodo lahko dali PO 4 DO 9
TISOČ DINARJEV ZA STANARINO.

CESTE IN RAZSVETLJAVO popravljajo in nape-
ljuje bela in črna gospoda le pri sebi v sredini mesta,
delavski okrajši so blatni in temni.

PRAGMATIKO, SLUŽBENI RED IN PLAČE
je bela in črna gospoda poslabšala in nove redukcije
grozijo mestnim uslužbencem.

VIŠOKE OBČINSKE DAVKE je bela in črna
gospoda naložila na življenske potrebščine revnih
ljudi, na luksuzne stvari pa so občinske doklade zni-
žali. Taka je protiljudska politika bele-demokratske
in črne-klerikalne gospode.

Odgovorite jim: Nočemo vaše »bele Ljubljane«,
nočemo vaše »črne Ljubljane«.

HOČEMO PA RDEČO LJUBLJANO

in tak občinski svet, ki bo nadaljeval delo kluba Ne-
odvisne Delavske Stranke v korist ljubljanskega pro-
letariata.

KDOR TO ŽELI IN HOČE NAI DELA, AGI-
TIRA IN VOLI LISTO DKRB, KATERE NOSILEC
JE SODRUG MILAN LEMEŽ IN KI IMA 5.
PETO SKRINJICO.

spoda prometnega generala, z nami ne bodo mogli mirno
sodelovati, kakor sodelujejo mirno z zastopniki kapitala.
Dokler bodo zastopali interese »Zbornice za trgovino,
obrt in industrijo« ter militarizma, bo naša najsvežja
naloga, da kažemo delavskim množicam njih in njihovo
delo v pravi luči. Z nami se da mirno in složno sode-
lovati samo za interese in cilje proletariata ter v boju de-
lavskega razreda proti kapitalu.

Hinavstvo naše buržuazije.

»Jutro« in »Slovenec« vsak dan pišeta proti fašizmu
v Italiji. Danes pišeta o mučenstvu slovenskega naroda
v Julijski Benečiji, jutri zopet o pohlepu Mussolinija po
naših krajih in Dalmaciji. Vsak dan nekaj.

»Slovenec« je prejšnji teden prinesel celo štiri slike,
ki nam prikazujejo fašizem. Zgoraj je z debelimi črkami
napisal: »Gorje premaganim«, spodaj pa celo verze
Simona Gregorčiča.

Zakaj vse to?

Kadar vzamem v roke »Slovenca« ali »Jutro« — v
tem sta si namreč oba enaka — pa čitam, kako se oba
zavzemata za mučenstvo slovenski narod v Italiji, takrat
zavre v meni. Hinavci! bi jim zabrusil v obraz, smilijo
se vam delavci in kmetje Slovenci, ker so onstran meje,
toda nič se vam ne smilijo trboveljski rudarji in njihova
lačna deca in nič se ne zavzemate za bohinskijske kmete,
ki jih »domovina« pretepa in strelja. To dobro vidite,
kako razpuščajo fašisti slovenska društva, tega pa no-
čete, kako vi sami zatirate naš tisk, razpuščate naše or-
ganizacije in razpuščate delavsko-kmečke občine. —
Hinavci!

Zakaj ta hinavščina? Ali mislita Korošec in Žerjav,
da ne vemo za mučenstvo našega naroda v Italiji? O,
dobro vemo to in vemo še več, namreč da je slovenski
narod mučenik tako v Italiji kakor v Jugoslaviji. Tam ga
zatira italijanski fašist, tukaj pa jugoslovanski žandar.

»Jutro« in »Slovenec« seveda pišeta tako kakor bi
samo v Italiji bil pekel, pri nas v Jugoslaviji pa sveta
nehesa.

In napihuje se slovenska buržuazija kot bi bila naj-
večji sovražnik fašizma. Toda le počasi! Kdo je podpi-
sal versajski mir in pogodbo v Rapallu? Na to naj nam
dasta odgovor »Jutro« in »Slovenec«.

Poglejmo slovenske liberalce in klerikalce v Trstu
in Gorici. Ali se ne klanjajo vsakemu prefektu? In če
jim razpustijo društvo, ne storijo drugega kakor dopis v
»Jutro« in »Slovenca«, da nahujajo naš narod na ita-
lijanskega.

In to naj bi bili najhujši nasprotniki fašizma? Ni-
kakor! Mi vemo dobro, da je največji sovražnik fašizma
in Mussolinija italijanski narod sam. Junaško se borijo
italijanski delavci in kmetje proti krvavi tiraniji. Polni
so otoki interniranih proletarcev, polne so ječe italijan-
skih komunistov in te dni prične velika sodniška raz-
prava proti vodstvu kom. stranke Italije. Ali so na teh
otokih in v teh ječah slovenski advokati iz Trsta in
Gorice? Ne, pač pa so slovenski komunisti iz Julijske
Benečije.

Ko so italijanskim delavcem razpustili fašisti orga-
nizacije in ustavili tisk, kaj so storili? Svoje glasilo
»Unita« tiskajo tajno in ga razpečavajo v 50.000 izvodih.
Preganjano »Delo« v Trstu izhaja kljub prepovedi. —
Zaman bi iskali kaj silnega pri slovenski gospodi v
Trstu in Gorici.

Na kratko povedano, za to kampanjo se skriva hui-
skanje na vojno.

Fašizem bodo uničili italijanski delavci in kmetje
sami. V tem nas potrjuje junaška borba sosednega na-
roda proti Mussoliniju.

Na nas pa leži, da premagamo lastno gospodo. Ta
naša domača gospoda je na vsaj največji sovražnik. Tudi
ona se poslužuje fašizma, n. pr. Orjune.

V tem boju smo lahko prepričani, da nas bo pod-
piral italijanski, nemški i. dr. proletarijat, kakor tudi mi
podpiramo boj italijanskega naroda in zatiranih Sloven-
cev in Hrvatov proti fašizmu.

Mezdno gibanje pekovskih pomočnikov v Ljubljani.

Pekovski pomočniki so potom organizacije življskih
delavcev vložili zahtevke v kolončkah v Ljubljani
zahtevke po novi kolektivni pogodbi, ki ima devet
točk. Zahteva je sicer vsled prevelike naglice vodstva
precej pomanjkljiva, je pa v splošnem dobra. Tako za-
hteva 8 urni delavski, odpravo nočnega dela, itd. Slaba
pa je 3. točka, ki zahteva namesto dosedanjih 3 kategorij,
štiri, tako da znajo biti nekateri pomočniki prikrajšani
pri svojih plačah. Druga napaka je ta, da se deli tudi
podjetnik v dve kategoriji, tako da se na eni strani dela
za pomočnike samo v velikih pekarnah dočim se pri
mojstrih, ki ima dva pomočnika, ki morata delati ravno
tako in po navadi še več dela razliko. Pri mojstrih se
dela dnevno 12 do 14 ur, v parnih pekarnah pa 9 do 10
ur. Zato bo razdelitev pekarij v 4 kategorije po 520,
420, 420 in 380 Din šla na škodo v malih podjetjih za-
poslenih.

Predlogi, ki so se stavili, da se ne sme delati nobene
razlike, med podjetniki in da se uvede samo 3 kategorije
za pomočnike, se ni niti dalo na glasovanje. S. Zupan
pa je spomnil, da mora dati predlog, pa naj ga stavi
kdorkoli na glasovanje. To velja tudi za predloge za de-
legacijo, za pogajanja in za obratne zaupnike. Tako ne-
demokratsko postopanje meče na organizacijo le slabo
luč, ker se ne upošteva volja članov. To je slabost in
strah pred kontrolo v organizaciji. Na shodu, ki se je
vršil 26. tega meseca, je bilo sporočeno, da gg. pekovski
mojstri nimajo časa, da bi odgovarjali na zahteve svojih
pomočnikov, pač pa se je omenilo, da so gg. mojstri na
svoji seji sklenili, da naj se vsak pomočnik »pomeni
sam s svojim mojstrom radi plače. Sodrugi pekovski po-
močniki: Ta praksa je upeljana od sedaj, da sta plačana
eden ali dva, zato da preganjata ostale pomočnike, se
mora nehati. Vemo, da so se udeležili seje tudi zastop-
niki mojstrov iz Maribora, na kar opozarjajo tudi mari-
borske pekovske pomočnike, da bodo vedeli, kakšna ne-
varnost nam preti od gg. mojstrov, ki se oborožujejo
proti nam. Sodrugi pekovski pomočniki, le en odgovor je
nato: Enotnost. Enotnost delavskega razreda, ne samo
Slovenije ampak združene z ostalimi življskimi delavci
Jugoslavije obeh smeri, leve in desne. Le tako nam bo
mogoče odbiti koncentriran napad, naših podjetnikov.
Zadnji shod je pokazal, da so pekovski pomočniki pri-
pravljeni na borbo, ko so odbili predlog današnjega vod-
stva in sprejeli predlog, ki sta ga stavila ss. Propratik
in Makuc, da je treba direktnih akcij proti podjetnikom
za doseg in uveljavljanje naših zahtev.

Naše zahteve morajo biti:

Združeno življskih delavcev Jugoslavije,
odprava nočnega in nedeljskega dela.

8 urni delavnik.

Uveljavljanje 8 urnega delavnika za vajence.

Baznov.

Za povečanje „Enotnosti“.

Kako proslavimo 10 let- ruske revolucije?

Čez pet tednov, 7. novembra bo preteklo 10 let,
odkar vlada na eni šestini zemeljske krogle, v so-
vjetski Rusiji delavci in kmet. Proletariat vsega
sveta se pripravila na proslavo 10 letnega obstoja
delavsko-kmečke oblasti v sovjetski Rusiji, izdajajo
se spominke knjige, po vseh državah se volijo de-
lavske-kmečke delegacije, ki bodo poslale na 10 let-
nico v sovjetsko Rusijo.

Tudi buržuazija, kateri se niso izpolnile njene
želje in nade, da bi prva delavsko-kmečka država
propadla, se pripravila. Že čitamo v kapitalističnem
časopisu po vsem svetu organizirano kampanjo,
proti sovjetski Rusiji.

Nam, delavcem in kmetom v Jugoslaviji, kapita-
listični režim ne dopušča, da bi poslali svojo delega-
cijo v Rusijo, nam vsled gospodarske krize in za-
kona o tisku ni mogoče izdati knjig in brošur o da-
našnji sovjetski Rusiji.

moramo pa storiti vsaj to, kar zmoremo in to
je:

da pričnejo in v petih tednih izvedemo kam-
panjo za povečanje »Enotnosti«, da bo mogla re-
dno poročati o delu in uspehih osvoboditvenih delav-
cev in kmetov v sovjetski Rusiji.

Zbrati v 20 tih delavskih krajih 500 novih
naročnikov ni nemogoče.

Zbrati 5000 dinarjev tiskovnega sklada, je
s sodelovanjem vseh zavednih sodrugov in so-
družic mogoče.

500 novih naročnikov in 5000 dinarjev tiskov-
nega sklada, pa nam bo omogočilo:

povečati »Enotnost« na 4 strani današnjega
obsega, ali pa dvakrat tedensko izdajati »Enot-
nost«.

Pet tednov imamo časa. Ljubljana, Šiška, Moste,
Vič, Maribor, Guštanj, Studenci, Trbovlje, Hrastnik,
Zagorje, Jesenice, Trzin, Kamnik, Celje, Ptuj, Vrhi-
nika, Kočevje, Litija lahko vsak teden pridobijo samo
po šest novih naročnikov in samo po 60 Din tiskov-
nega sklada. In v petih tednih, do 7. novembra bomo
s skupnim delom svoj cilj dosegli, po 10 letnici ruske
revolucije bo mogla »Enotnost« izhajati dvakrat te-
densko ali na 4 straneh.

To je mogoče in zato vsi na delo za »Enotnost«.

OPOZORILO NAROČNIKOM.

Današnji številki so priložene položnice vsem naročnikom,
tudi tistim, ki imajo naročnino plačano že za naprej. Ti naro-
čniki naj položnice hranijo za prihodnje. —

Na naslednjem listku je z rdečim svinčnikom označeno
koliko mesecev kdo dolguje naročnino in te naročnike prosim
upravo, da dolg upravi takoj poravnajo. Kdor ne more vsega
naenkrat, naj pošlje v obrokih kolikor more. Kdor bi pa ta
poziv prešlel, mi bomo morali listi ustaviti, ker ne gre da bi
redno plačujoči naročniki bili odkodovani vsled dolžnikov.

Da ne bo nepotrebnih reklamacij sporočamo, da so terja-
tveni listki bili gotovi 25. septembra in da se tista vplačila, ki
so prišla po 25. septembru, niso mogla več vpoštevati pri ter-
jatu.

PRIMER V POSNEMANJE.

Hrastniški sodrugi steklarji, ki so najljubši tudi v zbi-
ranju tiskovnega sklada, so ob priliki izleta na Kum, o kate-
rem so poslali tudi poročilo, pridobili 14 novih naročnikov za
»Enotnost«.

Hrastniške sodrugi steklarje stavljamo vsem ostalim za
vzgoj, nim pa ključno: Po tej poti naprej.

Če bodo po drugih krajih posnemali hrastniške sodrugi, bo
»Enotnost« kmalu mogla izhajati dvakrat tedensko.

„Zvestemu lordu!“

Ni še dolgo, kar sem videl na vrtu znanega hiš-
nega posestnika, trgovca itd. nagrobni kamen s sle-
dečim napisom: »Našemu zvestemu lordu!« Misli
sem, da leži tukaj pokopan kak angleški lord, ki ima
velike zasluge za našo domovino, če drugje ne, pa
vsaj v meziških rudnikih pri izmozgavanju slovenskih
rudarjev.

Pri tem premišljevanju pride mimo sluga. Na
moje vprašanje, kdo leži tu pokopan, mi pove, da tu
počiva gospodarjev pes »lord«.

No, pravim, vaš gospod je pa zlata duša, če ima
za kužka tako veliko ljubezen. Kaj šele za vas, usluž-
benec! Najbrže se vam ni treba trdo boriti za skor-
jajico kruha in ne za starostno zavarovanje. Če da gos-
pod kužku postaviti spomenik, bo tudi za delavca
skrbel, ko la obnemore ali zbolí.

»Kaj šel« pravi sluga. Luskno leto je eden naših
tovarišev zbolel, šel je v bolnico. Ko se je zdrav vrnil
k gospodarju, je dobil knjižico z besedami: »Nam je
zelo žal za Vas, ker vemo, da ste revež; ampak ne
moremo vam pomagati, imamo že drugega! Zbo-
gom!«

Tako se godi nam, proletarcem; najprej garamo,
zato da je kužku dobro in da dobe po smrti spome-
nike, ko zbolimo in obnemoremo, nas poženje na
cesto. Sodrugi, sami smo krivi, da je tako! Osvobo-
ditev proletariata je delo proletariata samega. (Marx.)

Na sramotnem odru.

»PETEJANOV LETAK«
nazivajo delavci volilni letak Sociali-
stične Stranke za mežiško dolino,
ki smo ga objavili v zadnji številki.
Letak je vzbudil vsepovsod med de-
lavstvom veliko OGORČENJE, ne
samo med dekalističnimi in social-
demokratskimi, temveč tudi med sa-
mi SOCIALISTIČNIMI delavci.
Tudi ti začnajo uvidevati infamno
igro voditeljev SSJ.

V resnici:

Ali si je mogoče zamisliti še huj-
še hujkanje proti ENOTNOSTI de-
lavstva v boju zoper izkoriščanje ka-
pitala, kot je v tem letaku?

Ali je mogoče še nesramnejše ZA-
GOVARJATI preganjanja revolucio-
narnih delavcev in režim zakona o
zaščiti države?

Ali je sploh mogoče še hujše DE-
NUNCIJANTSTVO?

Hujše je nemogoče! Voditelji SSJ
so v tem letaku POTEPLILI IN
OPLJUVALI še najmanjše čuvstvo
delavske solidarnosti.

Zakaj te metode najodradnejše
denunciacije pri teh voditeljih? Po-
lititno niso mogli pravilni platformi
DKRB postaviti ničesar več nasproti.
Zato so posegli po takih nizkotnih
metodah!

Treba je socialističnim delavcem
odpreti oči, da uvidijo, kako so vodi-
telji SSJ poteptali še zadnje ostanke
časti v sebi.

Pod PP režimom orju- naši — pod SLS žandarji.

IZ PEČ PRI MORAVCAH.

11. septembra na dan volitev sem
prišel iz Zagorja za vesele Peče, kjer
sem vršil dolžnost zavednega proleta-
rca za DKRB. Iz volišča sem od-
šel v četiri ure oddaljeno vas z ime-
nom Reka. Ko sem bil tam približno
pol ure in govoril z Angelo in Fran-
co Lajovcem, pridružitva s puško na
gotov v roki dva orožnika in kri-
čita name: »roke kvišuu«. Jaz, pre-
ganjan, brezpraven proletarec, vajen
takih slučajev, sem se jima pokoril.
Nato mi je narednik naslonil bajonet
na levo stran prs in rekel, da me bo
tako ustrlel, ako se ganem. Drugi
orožnik je začel preiskovati po mojih
žepih. Vpil je, naj mu dam samokres,
katerega pa ni našel pri meni, ker ga
tudi nimam. Jaz ne vem, zakaj vidijo
v brezposelnih proletarcih strahove
v podobah samokresov. Po nespešni
preiskavi po mojih žepih je prišel
orožnik kričati, da me bo spravil v
prisilno delavnico. Jaz sem mu pove-
dal, da on tega ne bo naredil, ker to
še ni v njegovi moči. Nato je zopet
zavpil naj mu bom tiho, kar mi ni-
sem mogel ugoditi, čeprav je on
orožniški narednik, jaz pa brezpravi-
ni proletarec, pa imam več soli v
glavi kot on. Jaz kot zaveden proleta-
rec sem videl v vsem tem nastopu
teror žandarmerijske strahovlade.
Koliko časa bodo še preganjali obo-
roženi vladni pandurji brezposelne
delavce in revne kmete in postopali
z njimi kot z banditi? Dokler se ne
bosta kmet in industrijski delavec
podala svojih žuljavih rok v spozna-
njo, da sta oba sužnja nesamostnega
kapitala in dokler ne bosta oba kot
en mož vzdignila svojih žuljavih rok
in dejala: dosti je muke, dosti trplje-
nja, dosti suženjske krvi! In ko bo
prišlo to spoznanje, da sta si kmet in
industrijski delavec v trpljenju brata,
se bo osvobodil sužnj rod iz robstva.
Delu čast in oblast!
Brezposelni proletarec FORTU-
NAT ROTAR.

RABLJI NA DELU.

</

Preprečimo korupcijo!

Kako nameravajo ljubljanski klerikalci in demokrate preslepiti tramvajske uslužbenke in odreti Ljubljano za težke milijone.

Mi smo v »Enotnosti« želeli poročati, kako se brani ljubljanska buržoazija komunalizirati ljubljansko cestno železnico, toda stvar je še mnogo bolj značilna, kakor smo prvotno mislili. Nam je bilo takoj jasno, da je med najtežjimi razlogi, da ljubljanska občina ne prevzame cestne železnice, ter da mestu ne bo treba prevzeti tudi tramvajskih uslužbenk in jim zagotoviti starostnega zavarovanja, odnošen pokojnin. Naknadno pa izvevmo, da bo v tej novi družbi imela občina tri četrtine delnic, dosedanja družba pa eno četrtino. S tem dejstvom postaja vsa protidelaška nakana ljubljanskih klerikalcev in demokratov bolj jasna. Vsak misleč človek se mora namreč tu nehoti vprašati: »Kako pa to, če prevzema mestna občina že tri četrtine tega podjetja v svoje roke, zakaj pa ne vse?«

Ostala četrtina, ki jo prepustijo mestna občina dosejani izkoriščevalki, predstavlja za ljubljansko občino naravnost neznatno svotico, tako da finančno vprašanje ne more biti ovira za komunalizacijo cestne železnice. Druga pametnega protirazloga tudi ni, ker če bi se ljubljanska cestna železnica ne rentirala, bi tudi kapital ne imel interesa na njej. Treba torej dobro poznati »posle« naše buržoazije in njeno veliko ljubezen do delavstva, da si človek lahko razloži to kapitalistično uganke.

Kar hočejo ljubljanski klerikalci in demokrate doseči s predajo cestne železnice v roke novi družbi, je to: izogniti se komunaliziranju uslužbenec cestne železnice na eni strani, in na drugi: zagotoviti dosejani družbi monopol na vseh linijah za podaljšanje te železnice.

S prvim udarcem ne bodo prizadeti samo tramvajci, temveč tudi vsi magistratni delavci in uslužbenki, ker jasno je, da je dobro pragmatiko za mestne uslužbenke tem lažje napraviti in uveljaviti, čim večje je njihovo število. Zato ne more biti komunalizacija cestne železnice samo zadeva tramvajcev, temveč vseh mestnih uslužbenec! Pričakovati bi torej bilo, da se bodo prvi potegnili ti uslužbenki za komunalizacijo ljubljanskega tramvaja. Toda, žal, tako tramvajci, kakor mestni usluž-

benci sledijo še narodnjačkim in klerikalnim strokovnim organizacijam, ki molčijo o tej zadevi kot je to dolžnost pravih agentov kapitalistične buržoazije. Monopol linijaci »Avstrijske družbe malih železnic« za ljubljansko cestno železnico pa bo zadel vse ljubljanske občane. Mi smo za monopolne občine, kadar ti monopol branjno proletarijat in revne sloje pred izkoriščanjem, nikoli pa nismo za monopolne privatne kapitala, ki proletarijat in revne občinarje izkorišča. Zato smo odločno proti takemu monopolu pri dobavi električnega materiala za ljubljansko cestno železnico. Tu zahtevamo svobodno konkurenco in smo odločno proti temu, da bi se na tak perfidni način izmognavalo ljubljanske delavce in uradnike.

Zato ponavljamo še enkrat: ljubljanska električna cestna železnica mora preiti vsa v roke ljubljanske občine. Vse tramvajske uslužbenke se mora komunalizirati in pragmatika za vse mestne uslužbenke mora biti enotna in se mora čimprej izvesti.

Pragmatika, ki se ponuja tramvajcem s strani nove družbe, je samo pesek v oči tramvajcem osobi. Ona mu nalaga ogromna bremena za penzijski sklad, ki se lahko razblijni jutri v prazen nič in ne garantira tramvajcem niti tistih minimalnih plač, ki jih imajo mestni uslužbenki. Nasprotno pa jim preti z velikimi denarnimi kaznimi za prestopke, s kaznimi, ki niso niti točno omejene.

Mi se zavedamo, da bomo v bodočem občinskem svetu jezice na tehničnem meščanskim strankami, da bomo važen faktor in da bomo edini, ki bomo dosledno branili interese tramvajcev in mestnih uslužbenec, ker socialni patriotije bodo, kakor vedno, na strani ene ali druge buržoazne stranke. Zato pa pričakujemo — in opravičeno — da nas bodo tudi tramvajski in magistratni uslužbenki pri volitvah podprli, da pridemo čim močnejši v ljubljansko magistratno zbornico. — Volite liste DKRB, katere nosilec je s. Milan Lemež in ki ima peto — 5. — predzadnjo skrinjico.

Iz Maribora.

»Es werden keine Verhandlungen geführt!« — so erklarte Petean auf der Versammlung bei Götz vor einer Woche, als er auf Gemeindevorstand zu sprechen kam. Er meinte damit, die Soz. Partei verzichte auf eine Einheitsfront mit den Dekalisten. Nun ist es mit dieser Erklärung wirklich klar geworden, wer für und wer gegen gemeinsames Vorgehen bei den Wahlen war und ist. Die Arbeiterschaft Maribors wird sich der Worte Petean's gut erinnern wissen. Sie wird sich dem Republikanischen Arbeiter- und Bauernblock anschließen.

Auf welche Weise Petean zum Abgeordneten gewählt wurde. — Bei der hiesigen Arbeiterschaft fand grosse Erregung das Flugblatt, dass von der Sozialistischen Partei gegen DKRB und Moderador ausgegeben wurde und dessen Enthüllung durch unser Blatt »Enotnost« jedermann klar zeigte, wie weit vom Sozialismus die sogenannten SP-Führer geraten sind. Schande!

Silnice iz Naprednega bloka. — Mi smo zmerom trdili, da socialistični voditelji sodelujejo s kapitalisti. Vsak dan nas v tem potrjuje in zlasti se nam to dejstvo kaže v prijateljskih odnosih, ki vladajo med socialističnim vodstvom in demokratskimi advokati. Klerikalci hočejo to izrabljati in kričijo v »Slovenec« o naprednem bloku, hinavsko pa zatajujejo, da bi bili tudi oni pripravljeni sodelovati s socialisti, saj so z njimi skupaj sedeli v prvi Narodni vladi v Ljubljani in so sami ustvarili nekaj krščanskega socializma, samo da bi se na ta način približali marksističnemu delavstvu.

»Volksstimme« in »Del. politika« sicer srmežljivo tajita napredni blok, toda ne pomagata nič, ptica se pozna po petju. Zadnjič je »Volksstimme« zapela da je bilo na shodu pri Götzu 1500 poslušalcev. Ravno toliko jih je tudi našel »Večernik Jutra« in toplo zagodel in pohvalil socialistične govornike, ki so na shodu uridali samo čez klerikalce. V revnici je bilo na shodu samo do 700 ljudi. Priporočamo gospodom sodrugom, da poštejejo, koliko miz je na verandah in videli bodo, da jih ni niti 100, a pri vsaki mizi jih ni sedelo niti sedem.

Profesor Favai se zlasti trudi, da blagoslovi Napredni blok. V tork je govoril pri Götzu, v sredo pa pri demokratskih-fašistih. Mi delavci se presenečeno sprašujemo, odkod fašisti tako radi dajejo besedo socialistu, nam pa nikakor. Kako to, da socialisti ne hodijo na klerikalne shode? Jasno je, da bi jim klerikalci ne dali besede, dočim fašisti prijateljsko pozdravljajo Favaija. — Pravilo, da se Favai poteguje za županijski stol. No, tega bodo pač demokrate veselili, delavstvo pa nikdar!

SOCIALISTIČNI SHOD V MARIBORU.

V tork zvečer je sklicala Soc. stranka javen shod na verandi pivovarne Götz. Petean je govoril o dnevnih zahtevah proletariata in med drugim izjavil na obtožbe komunistov, da ne bo kot poslanec pristopil nobenemu klubu meščanskih strank. Krivdo glede izjube osemernika je valil samo na to, ker proletarijat ni imel poslanec v parlamentu. — Čim pa je prešel na občinske volitve, je Petean slovesno poudaril: Ko bodo občinske volitve razpisane, bomo našo listo že vložili. Nič ne bomo cinalci in nobenega špetra n. maramo. Grčar je k drugi točki pojasnili zločinske določbe stanovanjskega zakona in zbrana masa je ogročeno in enodušno protestirala proti naklanju gospode. Sprejet je bil tudi protest proti redukciji gimnazije v Mariboru.

Uredništvo dostavlja: Iz govora poslanca Peteanja se vidi, da soc. stranka noče enotnega nastopa pri bližajočih se občinskih volitvah v Mariboru, drugič pa, da smatrajo soc. voditelji, da so razprave o načelih socializma: za ali proti republikli, za ali proti sodelovanju s policijo itd. »špetre«.

Podlistek za rudarje.

Mutasta stavka.

Bilo je leta 1885 na nekem premožavniku na Stajerskem. Umrl je rudniški ravnatelj in na njegovo mesto je prišel drugi, inženjer, kar so obklesali rudniški ravnatelji. Na rudniku je stala med drugimi poslopji tudi velika baraka za deponiranje premoga, ki je bila skoroda vedno polna premoga, iz katere so jemali premog le od časa do časa, kadar so pač naročila toliko narasla, da dnevnja produkcija ni zadostovala.

Plače rudarjev sicer niso bile za tiste čase kdokoli visoke, ali vendar — živelo se je nekako. Prvi mesec, po nastopu novega direktorja ni bilo nobenih izpremenj v obratu. Drugi mesec pa je znižal rudarjem akordno postavko in sicer, dvajset vinarjev so dobili za, vozček premoga manj kot do takrat.

Ta redukcija v akordu pa je rudarje zelo razburila, kajti že dolgo dolgo časa so delali pod neizpremenjenimi razmerami. Sedaj pa naenkrat redukcija. Pa še kar celih dvajset vinarjev pri vozčku. To je pa vendar preveč. In računali so in računali, kako bodo izgledale njihove bodoče plače in bolj ko so jasno videli številke svojih računov, tem bolj so bili ogorčeni.

— Za ta denar ne bomo delali, je dejal eden.

— Saj smo do sedaj tudi samo le živeli, nobeden še ni postal bankrpt pri teh naših plačah, je dejal drugi.

— Napovejmo mu stavko, je dejal tretji.

— Ali tovariši, za stavko nismo pripravljeni, je spregovoril rudar, ki je prehodil že mnogo sveta in delal že na različnih rudah. Poznam pa stavko, katero mi lahko izvedemo kljub naši nepriljubljenosti, ako le hočete biti enotni. In to je — »mutasta stavka«.

— Ali kako jo hočemo izvesti, jih je vprašalo več hkrati?

— To je čisto enostavno, če boste le enotni, kar sem že poprej poudaril, je dejal oni. Torej poslušajte. Vaša produk-

Delavsko-kmečki dopisi.

GUŠTANJ.

Predzadnja »Delavska Politika« je prinesla iz Guštanj članek o volitvah. Dopisnik je pobral nekaj pocestnih čenč in jih objavil. Očeta se nam, da smo razbijali ter da smo agitirali na nesramen način s hujkanjem, obrekovanjem itd. Čeprav razumemo, da je težka stvar, izgubiti v kakem kraju večino, vendar človek tudi ob taki priliki ne sme izgubiti razsodnosti. Vsakdo ve, da je bila naša agitacija stvarna, resna, mirna in samozavestna, ker smo vedeli, da obladamo položaj v naprej. Mi nismo agitirali z osebnimi, temveč s parolami, ne kakor neki kandidat SSJ, ki je agitiral pri naših sodrugih, da naj volijo 6. skrinjico, ako pa te počelo, pa naj volijo prvo (SLS) ali pa četrto (Nemec), ja za božjo voljo ne sedme, to je nas. Nismo niti sklicevali shodov, pred volitvami, ker smo vse opravili z osebnimi agitacijami in nismo hoteli vjati za love na gumijaste kroglice. Zato svetujemo znanecem okrog guštanske SSJ, da se ne razburjajo preveč, ker to škoduje zdravju, se bo treba pač navaditi tudi na trdi kruh manjšine, katerega smo jedli mi od leta 1920 sem. Našim agitatorjem in volivcem se pa zahvaljujemo za disciplino in jih pozivamo, da ohranijo red in disciplino tudi v bodoče, ker nas čakajo še večje naloge. Zahvaliti bi se bilo treba za naš uspeh tudi znanecem okrog SSJ, ker so nehoti pripomogli precej k naši večini s pisanjem v »Delavski Politiki« in teden pred volitvami z onim letakom, ki je izšel proti nam v mežinski dolini in ki se svedi sedaj v aktivni komisiji, ki izvršuje hšne preiskave po naši dolini. (Objavljen v 36. št. »E.«.) — Dne 25. t. in. se je vršil pri nas izvršno obiskani shod DKRB. Tako lepo obiskani shodov pri nas še dolgo ni bilo. Poročilo je s. Möderndorfer o delu v oblastni skupščini in o položaju po volitvah s poslušanjem, zakaj nismo šli pri volitvah skupaj z SSJ. Na shodu se je odglasovala tudi resolucija na soc. ministrstvo v Beogradu za zahtevo, da naj se vendar že enkrat tudi uredi vprašanje bratovskih skladov in posebno starupokojencev vdov in sirot, ki že devet let čakajo na odrešenje in pri tem umirajo z upanjem na boljšo bodočnost na onem svetu. Za zabavo na shodu so topot zopet skrbeli naši znaneci okrog SSJ. — Končno opozarjamo naše somišljenike, da gremo krepko po tej poti naprej. Napočni bi bilo ozirati se na Klevete nasprotnikov enih kakor drugih. Okleniti se treba strokovne organizacije, kulturnih in gospodarskih organizacij in povsod širiti naše ideje in vpliv. Prijatelji okrog SSJ grozijo, da nam bodo vse prepuščili, češ, naj vodijo vse neodvisne. Stvar je njihove zavestnosti, ako to storijo, mi se pa dela ne smemo ustrašiti nobenega; zmagal bo tisti, ki vztraja in tisti, ki več zna. To je naša beseda o volitvah in volivnem glavobolu, komur se pa ljubi o tem pisariti, svobodo mu. Mi gremo na delo.

PAR OPOMB K OBČINSKIM VOLITVAM NA IGU.

Pri nas smo imeli 7. avgusta občinske volitve, pri katerih so nastopile tri stranke: SLS, SKS in tako znana »neodvisna gospodarska lista«. Ker se o volitvah vodi že dalje časa preprič, se mi zdi potrebno, da napisem par besed v pojasnilo. »Neodvisno gospodarsko listo« so sestavili v glavnem republikanci in neodvisni volilci, voliti pa so jo tudi pristaši delavsko-kmečkega republikanskega bloka. Na noben način ni moglo trditi, da je lista demokratska, kot jo je »Jutro« proglasilo. Kljub temu, da je ta lista dobila največje število glasov in 7. odbornikov (SLS in SKS vsaka po 5 odbornikov) nima v občinskem zastopu nobenega svetovalca, ker sta se ostali dve stranki zvezali za volitev župana. Pri županijski volitvi je bil izvoljen g. Toni Franc, gosliničar na Igu. Zato imamo sedaj — županstvo v goslinici. Najboljše zahtevamo, da g. župan premosti urad iz gosliniških prostorov, kjer se sedaj nahaja, ker ne gre, da bi kmetje in delavci, ki prihajajo na županstvo po opravkih, bili prisiljeni, da pijejo v uradnih prostorih vino ali žganje gosliničarja-župana g. Tonija. Vrhu tega smatramo,

da je sicer neprimerno, da se v gosliniških prostorih rešujejo vpricih pivec najrazličnejše prošnje, s katerimi prihajajo ljudje k županu, ker ni vsakomur ljubo, da se njegova zadeva rešuje ob navzočnosti drugih, ki jih nič ne briga. — To je naša zahteva, od katere ne bomo odnehali. — Jože Dolenc.

NOVO MESTO.

(Iz kleparske delavnice.)

Največje izkoriščanje delavcev, posebno mladotnih, je po majhnih delavnicah. Delavce mora plačati, da vzdrži obrtni konkurenco. Samo en primer takega izkoriščanja!

V Agnitschevi kleparski delavnici se postopa z delavci tako, kot do sedaj tudi po teh delavnicah ni bila navada. Pretepanje vajencev je že tako povsod v navadi. Tukaj pa je mojster začel pretepati tudi pomočnike. Sploh menda ne dela drugega kot priganje delavce in jim stoji za petami. Dela se 12 do 14 ur na dan. Kadar pa imajo delo zunaj v okolici mesta, grede že ob štirih zjutraj z doma, pridejo pa ob devetih zvečer nazaj. Ko so zahtevali plačilo za nadure, ga jim mojster ni hotel dati. Kadar kaj zahtevajo, jim enostavno reče: »Tukaj imate knjižice, pa pojditel!« In so štirje pomočniki tudi vsi naenkrat vzeli knjižice in odšli.

Stanovanje delavcev tudi ne odgovarja nikakemu stanovanju. Štirje vajenci spijo v sobi, ki nima nobenega okna. Umivalnika ni nobenega.

Pozivamo inšpekcijo dela, da si ogleda malo bolj stanje obrtniškega delavstva in da skribi zato, da se da delavcem vsaj to, kar je po zakonu predpisano.

IZ HRASNIKA.

Sodrug nas obveščajo, da se Zalakar ni naučil svojih surovosti v konzumu, ker tja ne zahaja. Ta popravek objavljamo z opozorilom vsem dopisnikom, da vedno poročajo le resnico, ker napačne informacije nam samo škodujejo. — Uredništvo.

VOLITEV ŽUPANA V DOBRUNJAH.

Pri volitvi župana in svetovalcev v Dobrunjah je bil izvoljen za župana zvest pristaz SLS, mož »korenjak in jmak«. Volili smo z listki, in sicer tajno kot so oni rekli. Vprašam, kaj se pravi tajno? Jaz mislim, tajnost je, če ne ve drugi kot tisti, ki odda listek, koga je volil. Toda pri nas pa je bila »tajnost« vse drugačna. Vrata odborniške sobe na stečaj odprta, med vrati je stal občinski tajnik, seveda dober agitator SLS, za njim občinski sluga, po milosti božji tudi v taboru SLS. Listke je razdal najstarejši član odbora. Presenečen sem videl, da imajo ti ljudje že spisane svetovalce na listkih, eni na stroj ali pa s črnolom. Ali so se črni generali bali, da bodo njihovi ljudje drugega volili kot je bilo komandirano? Prihodnjič še kaj več. — O — I.

IG.

(V odgovor na skrivno razodejte neznanega Janeza, o izjanski občinski politiki, obravnavani v »Kmetnem listu« z dne 17. avgusta in 14. septembra.)

V svojih izjavljanih trdi g. dopisnik, da ni bilo dosti znanja za občinske volitve na Igu, kar pa ne odgovarja resnici, kajti že 6. julija ob priliki veselice gasilnega društva so že agitirali za volitve generala SKS. Res je, da volilci niso posvečali ravno prevelike pozornosti in zaupanja delu in agitaciji zelenih generalov, ki so ponoči in podnevi hodili od hiše do hiše in iskali podpisov za svojo listo. Dopisnik javka nob tem, da so prišli vsi tuji na volitve, češ, da jim občinsko gospodarstvo ni nič mar! Ti »tuji« po mnenju g. dopisnika očitno ne bi smeli imeti volilne pravice, zlasti se zato ne, ker niso volili od zelenih generalov priporočene skrinjice. Ker ti »tuji«, mali posestniki in delavci, ki le predobro poznajo kako zanjiljivo se o njih izraža znani zeleni general, so na njegove sramotne odgovorili tako, da so demonstrativno volili neodvisno listo. V »Kmetnem listu« od 14. septembra razlaga g. dopisnik svojo modrost, češ, da je dobil neodvisni pri županijski volitvi 7 glasov, kar pa ni resnica, ampak navadna mistifikacija javnosti, da bi ljudje mislili, češ, neodvisni je sam sebe volil. Le zakaj se g. dopisnik tako strahopetno skriva? Naj se pokaže, da bomo videli, če ni mogote to tisti gospod, ki je leta 1918 tudi na tisti nesramen način mistificiral javnost s tem, da je pobiral podpise pod pretezo, da se sladkor — ki se je takrat še delil na karte — odzame takratnemu trgovcu Minattiru — v resnici pa je pobiral podpise za razpust takratnega občinskega odbora. Za to, na dan z imenom, da se pogledamo in razumemo! — Našemu novemu g. županu pa povemo zaenkrat še na to: da naj poskrbi, da občinski tajnik ne bo vršil politične agitacije ob priliki ko vrši svojo uradno službo in to še na tak način, da se čutijo ljudje žaljene. Pika. — Jože Kozin.

— Ptuj. Po dolgih letih je ptujsko delavstvo dvignilo zopet neomadeževano zastavo marksizma. Slišali so na shodih obe struji, slišali debate, ki jih že dolgo ni bilo in najzavednejši se so svobodno odločili za politiko DKRB. Dosegli so v Ptuj in najbližji okolici do 81 % soc. glasove. To je za prvi nastop doslej, če pomislimo, da so stare delavske avtoritete kakor prof. Favaj priporočale bojkat nad našimi shodi, da se je vršil teror, se je strasilo s komunizmom itd. Govorila je policija, sodišče. Govorilo se je celo, da se pazi z neke strani, s kom nekateri sodrugi občujejo. In to vse zbujta med nezavednim delavstvom strah. K temu je prišla koncentrirana agitacija Nemcev, ki so nam pobrali maso delavskih in kmečkih glasov. Priznati pa moramo velik nedostatek pri ptujskih sodrugih. Če je bilo malo agitacije, pa je bila organizacija volitev na ničli; je pač začetek. Tu so tudi opovedali naši zaupniki na vseh, kjer smo povsod razen Sv. Urbana, ki je dal na dveh voliščih 23 glasov, slabo odrezali. Sodrugi se še čisto med seboj ne poznajo in si dozdaj niso vedeli pridobiti kroga zaupnikov. To je sedaj naša prva naloga. Najboljši način pa je širjenje lista. Čisto gotovo gre v Ptuj pet do šestkrat več »Del. politike«. Ji pač policija iz že znanih razlogov ni nenaklonjena, kakor »Enotnosti«, ki je v Ptuj bila povsem prežgana. Mi se tega ne smemo prestrašiti. Če moramo vse državljanske dolžnosti vršiti, zahtevamo tudi svoje pravice, da lahko beremo vsak list, ki legalno izhaja. Da strmo strah pri nezavednih in da si zberemo krog zaupnikov in simpatizerjev, da vsak naročnik svoj list REDNO brati še dvema, ki ga nimata. Edino s stvarnim delom bomo napredovali. Dopisnika »Del. politike« pa prosimo, naj ne zameri,

če hodimo na socialistične in druge shode razlagati svojo politiko, če delavstvo še prvič ni prišlo v zadostnem številu na naš shod. Puščamo jim seveda isto svobodo. Delavstvo naj se navadi samo misliti in razsojati, drugače ne bo nikdar sposobno prevzeti oblast. Po vseh pa so vršili komunistično agitacijo tudi nekateri župniki s tem, da so pridigali na jako neroden način proti temu, da bi imeli oblast delavci, češ, ker bi morali potem jesti krompir in težko delati, »oni« pa bi se vozili z avtomobilom itd. Potem bi pač bilo zopet tako, kakor je zdaj, pa je nepotrebno proti komunizmu pridigati. Naše sodrugi pa pozivamo, da stalno pošiljajo kratke dopise listu, da vemo drug za drugega.

ES-TA-TA:

Slovanskim in drugim zatiranim narodom.

Že v davnih časih so Slovani sloveli kot krepki borci za svobodo, ki so jim jo kratili sovražni sosedje ali pa tudi domači mogotci z zvijačo in s silo, (prav tako, kakor sedaj pri nas). Čemu bi se tudi sedaj ne podali v ta boj? Sedaj, ko mogotci stegajo svoje roke po nas, ko smo razkropljeni, pa nas hočejo oni še bolj razkropiti, potem ponovnega svetovnega klanja, vojne, ki se nam obeta, da bi bili mi, bedni narodi, še bolj zatirani, kot smo že! Ali mislimo, da ne bi zmagali v tem boju za svoje pravice? Saj so naši bratje v Rusiji zmagali! Se morda bojimo mnogih žrtve? Saj se oni tudi niso bali, temveč, šli so v boj preko vsega in so zmagali!

Njihova je zemlja, njihove so fabrike, oni imajo oblast tudi nad vsem tistim, kar so jim ugrabili mogotci! Sedaj, ko je ta veliki narod prost, se mogotci celega sveta boje, da bi se osvobodili vsi narodi, da to preprečijo, pa so osti svojega orožja naperili proti njim, ki so svobodni in žele tudi nam prostost. In gotovo se mogotcem to posreči, če mi ne napovemo vojne vojni mogotcev in, če to ne pomagamo, vsaj s tem, da ne dvignemo pesti proti svobodnim bratom, kajti tudi oni je ne bodo dvignili zoper nas, temveč osvobodimo se rajši i mi sami, da bomo potem lahko njim enaki!

V petek 30. septembra ob pol 8. uri zvečer

na shod DKRB v Mestnem domu.

Govorijo ss. Lemež, M. Žorga, Gustinčič.

OBVESTILO.

Obveščamo sodrugi, da smo danes poslali tajništvo JSDS pismo, v katerem se omejujemo od govora s. Bernota, ki je na shodu v Trbovljah govoril za davek na ročno delo, kar smatramo, da nasprotuje platformi DKRB.

IZ UREDNIŠTVA.

Zopet je vsled pomanjkanja prostora moralo ostati za prihodnjič več člankov in dopisov. Objavljeno bo vse po vrsti. Delajte za povečanje »Enotnosti«, da bomo mogli vse sprosti objavljati.

Dopisnike prosimo, da pišejo čitljivo in samo na eno stran papirja! Uredništvo.

Ker podjetniki niso niti odgovorili na zahteve ljubljanskih pekovski pomočnikov, je bilo sklenjeno, da se izvede zaenkrat 24 urna stavka, ki prične danes 30. septembra 1927.

RAZCISTITE ZADEVO!

Glasilo nacionalnih železničarjev »Jugoslovanski železničar« od 12. 8. prinaša pod naslovom »Denuncijanti« napad na našo Zvezo železničarjev, katero dolži, da potome nekega svojega »zastopnika«, katerega pa ne imenuje, denuncira pri upravi železničarje. Ker ta očitke ne sme obviseti na organizaciji, pozivamo Stanokota, da zamaši »J. Z.« usta. Če pa se je kak železničar res tako spožbil — kar dvomimo — ga je v interesu organizacije treba poklicati na odgovornost in napram njemu izjaviti konsekvence. — Gornje vrstice smo napisali zato, ker se širijo z gotove strani vesti, da si naša organizacija ne upa odgovoriti.

PREKLIC.

Podpisani obžalujem in preključem žalitve, ki sem jih izrekel dne 10. septembra 1927 na Vrhniki ob priliki shoda SLS proti g. Hermannu Delpinu, uradniku okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, ter se mu zahvaljujem, da proti meni ni vložil tožbe.

Matija Malovrh.

ZAHVALA.

Podpisana Pavla Končar se najiskrenejše zahvaljujem vsem sodrugom kurjačem in kamnolomcem za podporo mojemu možu v dolgotrajni bolezni in za znesek 262 Din, ki so mi ga poklonili po smrti mojega moža. Delu čast in oblast! Zagorje, 19. 9. 1927. Pavla Končar.

tečnejše hrane, ne more biti govora o večji storitvi, so mu delali. Poslušal jih je in šel, ne da bi kaj odgovoril. Drugi dan ali prav za prav štirinajst dni po stavki je prišel zopet in jama in zopet je šel od številke do številke, povsod je dostojno po rudarskem običaju pozdravil in povsod je dejal: Akord imate kakor ste ga imeli poprej in delajte, kakor ste delali poprej.

Rudarji pa so si pomežikovali in če tudi so vedeli, da ni nobenega paznika v bližini, so se le šepetaje pogovarjali o tem, kako bodo vsak dan samo en vozček več naložili in kako morajo paziti, da bodo šele v štirinajstih dneh prišli na isto storitev, kot je bila pred stavko. In tako je tudi bilo. Šele čez štirinajst dni je bila produkcija na isti višini kot pred stavko in čez drugih štirinajst dni je baraka za deponiranje bila zopet polna. Zmagalo je načelo razredne zavednosti, proletarske solidarnosti in bojovnosti. Zmagala je bila silajna in stavka končana — razredna zavest pa dvignjena na novo stopnjo, na kateri bi bilo potreba, da bi stala tudi danes.

Sodrugi rudarji, zaupajte vendar sami v sebe. Kljub izdajstvu razrednega boja od strani Zveze rudarjev Jugoslavije, Stokrovne komisije, Delavske zbornice itd., sploh kljub izdajstvu razrednega boja s strani socialpatriotizma in kljub politični reakciji in podjetniškemu teroziju, imate vi še eno organizacijo, ki vam omogoča boriti se proti profita želimu kapitalizmu. In ta organizacija je in se imenuje enotnost vas samih.

Ustvarite najprvo enotnost med vami samimi in pogledite, katera izmed razrednih političnih skupin ali strank je najboljša za vas.

Čitajte liste in presedite, kateri piše za vas najboljše. Ako v resnici tako želite kakor govorite, močno enotno delavsko stranko, potem vedite, da to lahko dosežete, a glavni pogoj zato pa je »enotnost vas samih«. Brez sodelovanja vas samih in brez enotnosti med vami, pa prav enotnosti biti ne more. Zapomnite si: da slova jači — nesloga tlači. Zadolžinski.

OSEMDESETLETNE PAROLE »PROLETARCI VSEH DEŽEL ZDRUŽITE SE!«

Ta bojevi klic je bil privikar objavljen kot motto pred osemdesetimi leti na poizkusi številki »komunističnega časopisa«, ki je izšel v Londonu septembra leta 1847.

15. JULIJ NA DUNAJU PRED SODIŠČEM.

919 ljudi je bilo na Dunaju naznanjenih sodišču, češ, da so se aktivno udeležili nemirov 15. julija. Postopanje se je ustavilo proti 317 in 48 jih je bilo obsojenih zaradi prestopkov, ostali pa po raznih paragrafihi. Kazni so znašale po več mesecev, vendar ne nad 10. 58 jih je toženih za težje delikte; eden od njih zaradi veleizdaje, 41 zaradi vstaje itd. Socialdemokrati zahtevali v dunajskem parlamentu splošno amnestijo (pomiloščenje) za one, ki so bili obsojeni in za one, ki so še v preiskavi.

POD FAŠISTIČNIM REŽIMOM.

(Iz pisma slovenskega delavca.)

Fašistični režim nas hudo teži. Cene življenjskih potrebščin so se znižale za 2½%, plače so nam pa reducirale za 24%, tako da se tu več ne dá živeti. V treh tednih so aretirali nad 10.000 naših. V Milanu je zaprlil 2000, v Turinu so aretirali 2000 tipografov. Pred kratkim sem bil s fašistično strokovno delegacijo v Rimu pri intervenciji. Dosegli nismo nič, reducirane plače ostanejo. Sem v fašističnem sindikatu po nalogu komunistične stranke za kontrolo. Mislim, da razumem... Ali »Enotnost« se izhaja?

ANGLO-RUSKI ODBOR RAZBIT.

Generalni svet je predlagal na kongresu angleških strokovnih organizacij v Edinburgu prekinitve prijateljskih odnosov s ruski strokovnimi organizacijami, kar je kongres sprejel. Poročilo smo o tej nevarnosti že pred dvema mesecema v »Enotnosti«. Voditelji angleškega strokovnega gibanja so sneli »leve« maske s svojih obrazov in se pokazali kot nasprotniki enotnosti delavskega gibanja.

Kompaktna večina železničarskih delegatov je glasovala proti razbitju anglo-ruskega komiteja, delegatke rudarske organizacije se so vzdržali glasovanja. Razmeroma močna manjšina je bila preglasovana od večine delegatov — strokovnih birokratov.

Anglo-ruski odbor je užival najgloblje simpatije ne le proletarskih mas Anglije in Sovjetske Unije, temveč delavcev vsega sveta. Povsod so delavci upali, da bo anglo-ruski odbor postal orodje za ustvaritev res enotne proletarske fronte v boju za one naloge, ki jih je ta ob svoji ustanovitvi jasno formuliral:

boj proti oženjvi kapitala, boj proti vojni nevarnosti, boj za enotno internacionalno boja,

ki bo združevala proletarce vseh dežel, celega sveta.

Dijvi napadi kapitala, vojna v Kini, pripravljanje vojne proti Sovjetski Uniji, razcepjenost strokovnega gibanja — vse to nam kaže, kako žive in važne so naloge, ki si jih je zastavil anglo-ruski komite.

V celem poteku obstoja tega komiteja pa so reformistični voditelji angleškega generalnega